

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ
ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΜΙΣΟΥΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ιδιότητα του πολίτη εκφοβισμός εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα
εχθρικότητα ανεκτικότητα υπευθυνότητα αντιαθιγγανισμός αλληλεγγύη
ξеноφοβία δικαιοσύνη έγκλημα σεβασμός σεξισμός διαφορετικότητα ρατσισμός
ειρήνη εθνικισμός προκατάληψη συμμετοχή αντισημιτισμός ισότητα ομοφοβία
ασφάλεια αξιοπρέπεια ισλαμοφοβία ελευθερία διάκριση δημοκρατία μίσος

NO HATE
SPEECH
MOVEMENT

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ΕΠΙΠΕΔΟ 4

ΟΜΑΔΑ
ΟΠΟΙΟΥΣ-
ΔΗΠΟΤΕ
ΑΡΙΘΜΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΒΛ.
ΠΑΡΑΚΑΤΩ

ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Πρόκειται για μια σειρά 4 δραστηριοτήτων που οδηγούν σε μια δράση ενάντια στη ρητορική και τα εγκλήματα μίσους. Τα επιμέρους μέρη μπορούν να διεξαχθούν ξεχωριστά ή ακόμα και συνδυαστικά με άλλες δραστηριότητες του εγχειριδίου

ΘΕΜΑΤΑ Ρατσισμός και διάκριση, Στρατηγικές εκστρατείες, Ανθρώπινα δικαιώματα

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ Επίπεδο 4

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ Κατά βούληση

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 3 συνεδρίες των 90, 60 και 45 λεπτών για το Μέρος 1, 2 και 3 αντίστοιχα. Απαιτείται επίσης χρόνος για τις δράσεις της Εκστρατείας.

ΤΟ **ΜΕΡΟΣ 1** (60 λεπτά) εξετάζει ιστορικά τις κακουχίες που έχει αντιμετωπίσει ο λαός των Ρομά, συμπεριλαμβανομένου του ναζιστικού Ολοκαυτώματος. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να διεξαχθεί χωρίς τα άλλα μέρη. Στόχος είναι να καταλάβουν οι συμμετέχοντες τα εγκλήματα μίσους που έχει υποστεί ο λαός των Ρομά, τα οποία δεν έχουν τύχει αναγνώρισης και συνεχίζουν να έχουν επιπτώσεις σήμερα.

ΤΟ **ΜΕΡΟΣ 2** (60 λεπτά) αφορά τον σχεδιασμό μιας δράσης για την ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από τα δεινά αυτά και ως έκφραση αλληλεγγύης προς τον λαό των Ρομά. Το μέρος αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάθε σχεδιασμό δράσης στα πλαίσια της Εκστρατείας, αλλά και ως συνέχεια κάθε άλλης δραστηριότητας στο εγχειρίδιο.

ΤΟ **ΜΕΡΟΣ 3** αφορά την ίδια τη δράση. Τις οδηγίες θα τις συντάξει η ομάδα σας!

ΤΟ **ΜΕΡΟΣ 4** (45 λεπτά) αφορά τον απολογισμό της δράσης. Οι ερωτήσεις μπορούν να χρησιμεύσουν γενικότερα για κάθε δράση που ενδεχομένως αναλάβει η ομάδα σας στα πλαίσια της Εκστρατείας.

ΜΕΡΟΣ 1: ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 60 λεπτά

- ΣΤΟΧΟΙ
- Να υπάρξει ενημέρωση/ευαισθητοποίηση γύρω από τους Ρομά που υπήρξαν θύματα του ναζιστικού Ολοκαυτώματος και να καλλιεργηθεί η αλληλεγγύη προς τον λαό των Ρομά.
 - Να προβληθεί ένα ακραίο παράδειγμα βαθιά ριζωμένης προκατάληψης και ρητορικής μίσους και να εξεταστούν οι συνέπειες στις μέρες μας.
 - Να αναπτυχθεί αλληλεγγύη προς τον λαό των Ρομά και να δοθούν κίνητρα στην ομάδα να δρα ενάντια στον ρατσισμό και τη διάκριση.

- ΥΛΙΚΑ
- Χαρτόνια και μαρκαδόροι
 - Αντίγραφα του συνοδευτικού υλικού «Ένα σύντομο ιστορικό των διωγμών των Χ» (προαιρετικά)

- ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ
- Πριν από τη συνεδρία, πείτε στην ομάδα ότι σχεδιάζετε να συζητήσετε για το Ολοκαύτωμα και μιλήστε ξεχωριστά με οποιονδήποτε υπάρχει περίπτωση να έχει πρόβλημα με αυτό.
 - Κάντε αντίγραφα του συνοδευτικού υλικού, ένα αντίγραφο ανά επιμέρους ομάδα.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν μικρές ομάδες από 2-3 άτομα που μοιράζονται κοινή αίσθηση ταυτότητας. Αυτή μπορεί να προκύπτει από την εθνότητα ή την εθνικότητά τους, αλλά επίσης μπορεί να έχει να κάνει με διάφορες κοινωνικές ή θρησκευτικές ομοιότητες (ακόμα και ποδοσφαιρικές ομάδες!). Δώστε τους περίπου 10 λεπτά να μοιραστούν τα συναισθήματά τους για αυτήν την ταυτότητα μέσα στη μικρή τους ομάδα.
2. Δώστε στους συμμετέχοντες ένα αντίγραφο του κειμένου «Ένα σύντομο ιστορικό των διωγμών των Χ» ή παρουσιάστε κάποιες από τις πληροφορίες, ώστε να αρχίσουν να αντιλαμβάνονται τη βάρβαρη συμπεριφορά που έχει επανειλημμένως υποστεί ο πληθυσμός των Ρομά. Μην τους πείτε ακόμα το όνομα του πληθυσμού που αποτέλεσε στόχο.
3. Συζητήστε εν συντομία τις αντιδράσεις τους, χωρίς να μετακινήσετε τους συμμετέχοντες από τις ομάδες τους, εάν αυτό είναι δυνατόν. Μετά ζητήστε από κάθε ομάδα να γίνει ζευγάρι με μια άλλη και αφήστε τους 15 λεπτά να αναλογιστούν τις εξής ερωτήσεις:
 - Πώς θα αισθάνονταν εάν ο «δικός τους» λαός είχε πέσει θύμα τέτοιας συμπεριφοράς κάποια στιγμή στην πρόσφατη ιστορία; (Ζητήστε τους να εστιάσουν στην ομάδα που επέλεξαν στο σημείο 1.)
 - Ποια νομίζουν ότι θα ήταν τα δυσκολότερα σημεία για μια κοινότητα που βίωσε όλα αυτά;
 - Και εάν υπήρχαν σήμερα άνθρωποι που αρνούσαν ότι υπήρξε Ολοκαύτωμα; Τι θα τους ωθούσε να αρνηθούν τα στοιχεία αυτά;
4. Φέρτε πάλι κοντά όλη την ομάδα και ζητήστε τους να σας μεταφέρουν τις συζητήσεις τους.

Μετά ρωτήστε εάν οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ή μπορούν να μαντέψουν ποιον λαό αφορούσε το συνοδευτικό υλικό. Εάν δεν το μαντέψουν, πείτε τους ότι ήταν οι Ρομά και ρωτήστε τους τι γνωρίζουν για την κατάσταση των Ρομά σήμερα. Τι αντιμετώπιση έχουν και πόσα είναι γνωστά για τα παλαιότερα δεινά τους; Πώς τους επηρεάζει η ρητορική μίσους σήμερα;

5. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι έχουν υπάρξει υποθέσεις στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπου έχουν βρεθεί πολλές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε βάρος της ομάδας αυτής σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ευρώπης. Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι τα μέσα ενημέρωσης και η κοινωνία γενικότερα δείχνει ελάχιστη ανεκτικότητα προς τους Ρομά, οι οποίοι συχνά αποτελούν στόχο επιθέσεων και εγκλημάτων μίσους. Ρωτήστε εάν οι συμμετέχοντες έχουν βιώσει παραδείγματα σχετικά, είτε στην πραγματική τους ζωή είτε στο διαδίκτυο.
6. Εάν διεξάγετε αυτήν τη δραστηριότητα ως εισαγωγική κάποιας Εκστρατείας, δώστε στους συμμετέχοντες κάποιες πληροφορίες για την εκστρατεία Dosta! και πείτε τους ότι στην επόμενη συνεδρία θα εξετάσετε τρόπους δράσης ενάντια στις διακρίσεις σε βάρος του λαού των Ρομά.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

- Το ακραίο περιεχόμενο που παρουσιάζεται στην δραστηριότητα αυτή ενδέχεται να αναστατώσει κάποια μέλη της ομάδας. Εννοείται ότι, εάν υπάρχουν Ρομά στην ομάδα σας, θα πρέπει να τους προειδοποιήσετε και να είστε προετοιμασμένοι να προσφέρετε υποστήριξη εάν χρειαστεί. Από την άλλη, υπήρξαν πολλές ακόμα ομάδες που έπεσαν θύμα του ναζιστικού Ολοκαυτώματος και μπορεί να επηρεαστούν εκπρόσωποι και αυτών των ομάδων. Αυτό ενδεχομένως να ισχύει ιδίως για τους Εβραίους, εφόσον το μέγεθος των δεινών που υπέστησαν είναι ευρέως γνωστό. Σιγουρευτείτε ότι γνωρίζετε εκ των προτέρων τη σύνθεση της ομάδας σας και την πιθανή αντίδρασή τους στη δραστηριότητα.
 - Θα μπορούσατε να δώσετε στους συμμετέχοντες πληροφορίες για άλλες ομάδες που έβαλε στόχο το ναζιστικό καθεστώς -ή να τους ρωτήσετε αν μπορούν να τις κατονομάσουν. Μεταξύ των ομάδων αυτών περιλαμβάνονται οι εξής:
 - Πολωνοί (θανατώθηκαν περίπου 2,5 εκ. μη Εβραίοι Πολωνοί)
 - Άλλοι σλαβικοί λαοί
 - Σοβιετικοί (ιδίως αιχμάλωτοι πολέμου)
 - Μη Ευρωπαίοι, κυρίως άνθρωποι αφρικανικής ή ασιατικής καταγωγής
 - Διανοητικά ανάπηροι και άτομα με μαθησιακές δυσκολίες
 - Κωφοί και σωματικά ανάπηροι
 - Ομοφυλόφιλοι και διεμφυλικοί (τρανς)
 - Πολιτικά διαφωνούντες, κυρίως κομμουνιστές και αριστεροί
 - Θρησκευτικοί αντιφρονούντες, κυρίως μέλη των Μαρτύρων του Ιεχωβά
- Δείτε https://en.wikipedia.org/wiki/Holocaust_victims για περισσότερες πληροφορίες.
- Η προσέγγισή σας στη συζήτηση θα πρέπει να διακρίνεται από τη μέγιστη δυνατή ευαισθησία και ευελιξία. Μην πιέσετε την ομάδα σας εάν νιώθετε ότι οι συμμετέχοντες χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους.

- Για τη δουλειά σε μικρές ομάδες, προτείνουμε να σκεφτείτε εκ των προτέρων κατά πόσο είναι πιθανό να υπάρξουν δυσκολίες για κάποια άτομα. Εάν το θεωρείτε πιθανό, ίσως να είναι όλα πιο εύκολα εάν ορίσετε εσείς μια ομαδική ταυτότητα για όλους. Για παράδειγμα θα μπορούσατε να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε αγόρια και κορίτσια, σε άτομα που σπουδάζουν από κοινού κάποια αντικείμενα, άτομα που προτιμούν το ποδόσφαιρο / το τένις / τον στίβο κ.ο.κ.
- Στο Σύντομο Ιστορικό του Ολοκαυτώματος των Ρομά (παρακάτω), κάθε αναφορά σε Ρομά ή «τσιγγάνος» έχει αντικατασταθεί παντού από το γράμμα Χ. Όταν χρησιμοποιείτε τις πληροφορίες αυτές, μπορείτε να αναφέρεστε σε αυτούς ως «η ομάδα» και να ζητήσετε μάλιστα από τους συμμετέχοντες να φανταστούν ότι είναι η ομάδα τους.
- Ο λόγος που ζητάμε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν μια ταυτότητα που να είναι σημαντική για αυτούς είναι προκειμένου να προσπαθήσουν να καταλάβουν πώς θα ήταν εάν γίνονταν στόχος ως ομάδα. Ωστόσο, εάν η ομάδα έχει ισχυρές προκαταλήψεις απέναντι στους Ρομά, μπορεί και πάλι να τους φανεί δύσκολο να ταυτιστούν με τα προβλήματα των Ρομά. Αυτό σίγουρα θα πρέπει να το αντιμετωπίσετε εάν ισχύει: αφήστε αρκετό χρόνο κατά το σημείο 4 του Μέρους 1 για να συζητήσουν τους προβληματισμούς τους. Πείτε τους ότι εκτιμάται ότι περίπου 75% με 80% του πληθυσμού των Ρομά στην Ευρώπη σκοτώθηκε στη διάρκεια του Ολοκαυτώματος, ενώ σε μερικές χώρες το ποσοστό αυτό έφτασε μέχρι το 90%.
- Θα μπορούσατε να τους ρωτήσετε πώς θα αισθάνονταν εάν έχαναν το 90% των ανθρώπων τους ή το 90% των ανθρώπων στην ομάδα αυτή: σε μια ομάδα 20 ατόμων, μόνο 2 άνθρωποι θα παρέμεναν ζωντανοί.
- Ίσως θελήσετε να δώσετε στους συμμετέχοντες κάποιες πληροφορίες για τα εγκλήματα μίσους και να εξετάσετε πώς συνδέονται με τη ρητορική μίσους (εντός και εκτός διαδικτύου). Τα εγκλήματα μίσους είναι εγκλήματα κατά ατόμων ή ομάδων, που υποκινούνται από μια στάση μίσους προς το σύνολο της ομάδας. Θα μπορούσατε να εξετάσετε τους διάφορους τρόπους με τους οποίους ήπιες εκφράσεις μίσους ή ρατσιστικές προσβολές μπορούν να κλιμακωθούν σε πιο ακραίες μορφές, έως ότου να κάνουν τα εγκλήματα κατά ατόμων να μοιάζουν δικαιολογημένα.
- Η λέξη «ντόστα» (dosta) σημαίνει «αρκετά» στη Ρομανί. Η εκστρατεία Dosta! είναι μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης του κοινού με στόχο να φέρει πιο κοντά τους μη Ρομά στους Ρομά πολίτες. Πληροφορίες για την εκστρατεία μπορείτε να βρείτε στο <http://dosta.org>. Ίσως να είναι χρήσιμο να έχετε πρόσβαση στο διαδίκτυο, ώστε οι συμμετέχοντες να αφιερώσουν λίγο χρόνο στην περιήγηση του ιστότοπου. Υπάρχουν και άλλες ιστοσελίδες που αναφέρονται στο ολοκαύτωμα των Ρομά, που θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν στην έρευνα:
www.romagenocide.org
www.sintiundroma.de/en/sinti-roma/the-national-socialist-genocide-of-the-sinti-and-roma.html
<http://romafacts.uni-graz.at/index.php/history>
www.romasinti.eu/
www.romasintigenocide.eu/en/home

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Δώστε στους συμμετέχοντες λίγο χρόνο στο τέλος της δραστηριότητας για να μιλήσουν για το πώς αισθάνονται μετά από τις πληροφορίες και τη δραστηριότητα. Θα μπορούσατε να ξεκινήσετε κάνοντας έναν γύρο και ζητώντας από όλους να περιγράψουν τα συναισθήματά τους με μία μόνο λέξη.

- Αποκομίσατε νέες γνώσεις ή κατανόηση ως αποτέλεσμα της άσκησης;
- Η άσκηση άλλαξε καθόλου τη στάση σας προς τους Ρομά;
- Γιατί νομίζετε ότι τα δεινά που υπέστησαν οι Ρομά από το ναζιστικό καθεστώς είναι τόσο λίγο γνωστά σήμερα;
- Πιστεύετε ότι εάν ήταν περισσότερο γνωστά θα ήταν διαφορετικός ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι Ρομά σήμερα;
- Τι μπορείτε να κάνετε για να γίνουν πιο ευρέως γνωστές οι πληροφορίες αυτές;
- Εφόσον κάτι τέτοιο ισχύει, τι μάθαμε από το ναζιστικό Ολοκαύτωμα; Μπορείτε να εξηγήσετε πώς εξαπλώθηκε τόσο η ρητορική μίσους, ώστε να διαπραχθούν τόσο φρικτά εγκλήματα ενάντια σε τόσο μεγάλο αριθμό ανθρώπων; Εντοπίζετε παραλληλισμούς με τη ρητορική μίσους (εντός και εκτός διαδικτύου) σήμερα;

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον τύπο δραστηριότητας για να εξετάσετε οποιαδήποτε άλλη ομάδα ανθρώπων που έπεσε θύμα του Ολοκαυτώματος, χωρίς να είναι ιδιαίτερα γνωστά τα δεινά που υπέστη. Κάποιες από τις ομάδες αυτές αναφέρονται στις συμβουλές για τους συντονιστές.

ΜΕΡΟΣ 2: ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ

Αυτό το μέρος της δραστηριότητας βασίζεται στο Κεφάλαιο 3 του Compass (Αναλαμβάνοντας Δράση - Taking Action). Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις οδηγίες στην ενότητα «Πώς να έχουμε αποτέλεσμα» (Getting Results) για πιο λεπτομερείς ιδέες. Μπορείτε να τη βρείτε στο www.coe.int/compass. www.coe.int/compass.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 60 λεπτά

- ΣΤΟΧΟΙ
- Να κατανοήσουμε πώς σχεδιάζεται μια αποτελεσματική δράση.
 - Να εξετάσουμε τρόπους με τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί το διαδίκτυο ως εργαλείο εκστρατείας.
 - Να αναπτύξουμε ένα σχέδιο δράσης που θα υλοποιηθεί από την ομάδα μας.

- ΥΛΙΚΑ
- Αντίγραφα του σχεδιαγράμματος ροής (προαιρετικά)
 - Φύλλα χαρτοπίνακα και μαρκαδόροι

- ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ
- Κάντε αντίγραφα του σχεδιαγράμματος ροής ή σχεδιάστε την κενή εκδοχή του σε ένα χαρτόνι.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Εξηγήστε ότι η ομάδα θα σχεδιάσει μια δράση για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο ενάντια στους Ρομά (ή κάποια άλλη ομάδα). Υπενθυμίστε τους την έκταση και τον αντίκτυπο που έχει το διαδικτυακό μίσος. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν κάποια προβλήματα από την εμπειρία τους.
2. Ζητήστε από την ομάδα να σκεφθεί (brainstorm) γύρω από κάποια από τα προβλήματα που συνδέονται με τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, εστιάζοντας κυρίως σε θέματα που μπορούν να αντιμετωπίσουν. Προτείνετε τους να σκεφτούν τις διάφορες διαβαθμίσεις του μίσους, από την ήπια προσβολή στην υποκίνηση που μπορεί να οδηγήσει μέχρι εγκλήματα μίσους. Παροτρύνετε τους να σκεφτούν διάφορα φόρουμ και φορείς που συμβάλλουν στην αύξηση της ηλεκτρονικής ρητορικής μίσους. Σημειώστε τις προτάσεις στο χαρτόνι.
3. Εξηγήστε ότι η ομάδα θα πρέπει να επιλέξει μία από τις λύσεις που θα σκεφτεί για να τη χρησιμοποιήσει. Υπενθυμίστε τους ότι το σημαντικό δεν είναι ποια θα διαλέξουν, αλλά να είναι εφικτή και όχι υπερβολικά φιλόδοξη!
4. Συζητήστε τις πιο δημοφιλείς λύσεις και προσπαθήστε να επιτευχθεί συναίνεση σε μία με την οποία όλα τα μέλη της ομάδας θα χαρούν να δουλέψουν.
5. Μοιράστε αντίγραφα του σχεδιαγράμματος ροής στη σελίδα 64 ή χρησιμοποιήστε μια κενή εκδοχή του σε ένα φύλλο του χαρτοπίνακα. Χρησιμοποιήστε τους τίτλους στο σχεδιάγραμμα ροής της σελίδας 58 και μελετήστε το κάθε κουτί με τους συμμετέχοντες. Βεβαιωθείτε ότι:
 - Η δράση που επέλεξαν θα συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος.
 - Η δράση είναι ρεαλιστική, δεδομένων των πόρων της ομάδας αλλά και των εμποδίων που μπορεί να αντιμετωπίσει.
 - Η λύση είναι αρκετά συγκεκριμένη ώστε να ξέρουν εάν την πέτυχαν ή όχι.
6. Συντάξτε έναν Πίνακα Αποφάσεων, ώστε να γνωρίζουν όλοι τι έχουν να κάνουν και πότε. Δείτε το τέλος της ενότητας «Αναλαμβάνοντας Δράση» του Compass για ένα υπόδειγμα: www.coe.int/compass.
7. Χρησιμοποιήστε τον απολογισμό για να επιβεβαιώσετε ότι όλοι έμειναν ικανοποιημένοι από τη διαδικασία και το αποτέλεσμα - και ότι είναι έτοιμοι να εφαρμόσουν το σχέδιο.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Πώς αισθάνεστε για το σχέδιο δράσης που δημιουργήσατε;
- Αισθάνεστε όλοι ότι έχετε ρόλο να διαδραματίσετε; Είστε ικανοποιημένοι με τον ρόλο σας;
- Υπάρχει κάτι άλλο που πρέπει να εξετάσουμε ή να γνωρίζουμε πριν υλοποιήσουμε τη δράση;
- Πώς θα ξέρουμε εάν η δράση μας είχε επιτυχία;

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

- Θα μπορούσατε να διοργανώσετε τη δραστηριότητα «Ρίζες και κλαδιά», εστιάζοντας στην επιλογή ενός προβλήματος πάνω στο οποίο να μπορεί να δουλέψει η ομάδα. Αυτό θα τους βοηθήσει να έχουν μια πιο σφαιρική εικόνα των τρόπων με τους οποίους κάποια προβλήματα συνδέονται μεταξύ τους και θα οδηγήσει στην κατάρτιση ενός πιο καλά δομημένου σχεδίου δράσης.
- Προσπαθήστε να δώσετε όσο περισσότερη ελευθερία μπορείτε για την επιλογή του προβλήματος και την προσαρμογή του σχεδιαγράμματος ροής. Η δράση θα είναι πιο αποτελεσματική εάν αισθάνονται ότι το σχέδιο είναι «δικό τους». Σιγουρευτείτε, όμως, ότι σκεφτήκατε όλες τις πιθανές δυσκολίες στην υλοποίηση της δράσης και αναλογιστείτε πώς θα μπορούσαν να ελαχιστοποιηθούν.
- Είναι σαφώς προτιμότερο εάν κατά το σχεδιασμό και πριν την ίδια τη δράση, εάν αυτό είναι εφικτό, προσπαθήσετε να εμπλέξετε μέλη της κοινότητας των Ρομά (ή όποιας ομάδας επιλέξατε εάν είναι κάποια άλλη). Εάν καταφέρετε να καλέσετε κάποιον να μιλήσει στην ομάδα, αυτό θα κάνει την όλη δραστηριότητα πιο πραγματική και σίγουρα θα προσθέσει πολύτιμες ιδέες. Θα πρέπει τουλάχιστον να εξακριβώσετε με μέλη της κοινότητας ότι η δράση που σχεδιάζει η ομάδα σας θα είναι ευπρόσδεκτη. Εναλλακτικά, επικοινωνήστε με κάποια τοπική ομάδα που συνεργάζεται ή υποστηρίζει την ομάδα επιλογής σας.
- Όσο θα δουλεύετε με το σχεδιάγραμμα ροής, εάν δεν θέλετε να δώσετε στους συμμετέχοντες τις προτάσεις που είναι στα κουτιά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη γενικότερη εκδοχή από το «Αναλαμβάνοντας Δράση» στο Compass ή να σχεδιάσετε μια δική σας εκδοχή σε ένα χαρτόνι. Εάν είναι δύσκολο για τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τρόπους αντιμετώπισης της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, χρησιμοποιήστε κάποιες από τις προτάσεις στις Στρατηγικές εκστρατείες για να τους δώσετε μερικές ιδέες.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Είναι προφανές ότι η άσκηση αυτή μπορεί να αφορά και κάποια διαφορετική ομάδα που να γίνεται συχνά στόχος ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο. Συνιστάται να οργανώσετε μια εισαγωγική δραστηριότητα πριν σχεδιάσετε κάποια δράση, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν μεγαλύτερη επίγνωση και θέληση να κάνουν κάτι για τα προβλήματα που έχουν εντοπίσει. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πολλές από τις άλλες δραστηριότητες ως εισαγωγικές, για παράδειγμα:

- το «Αλλάζοντας το παιχνίδι» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξετάσετε τη ρητορική μίσους με βάση το φύλο,
- το «Ποιο είναι χειρότερο;» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξετάσετε την ομοφοβία,
- το «Διαδικτυακή επίθεση» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξετάσετε τη ρητορική μίσους ενάντια στους αιτούντες άσυλο και στις κοινότητες των μεταναστών.

Φυσικά, μπορείτε να στοχεύετε τη ρητορική μίσους με δραστηριότητες τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός αυτού. Όταν θα εξετάζετε ποια δράση να αναλάβετε, θα μπορούσατε να προτείνετε να περιοριστεί η ομάδα σε δράσεις στο διαδίκτυο.

ΜΕΡΟΣ 3: Η ΙΔΙΑ Η ΔΡΑΣΗ

ΜΕΡΟΣ 4: ΕΠΑΝΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Είναι σημαντικό να γίνει απολογισμός αφού ολοκληρωθεί η δράση αλλά και η διαδικασία που οδήγησε σε αυτήν. Εάν είναι μια συνεχιζόμενη εκστρατεία, καλό θα ήταν να αφιερώσετε λίγο χρόνο να επανεξετάσετε τη διαδικασία λίγο μετά που θα ξεκινήσει. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, καθώς πολλές δράσεις τύπου «μια και έξω» μοιάζουν να έχουν μικρό αντίκτυπο και η ομάδα μπορεί να απογοητευτεί. Χρησιμοποιήστε αυτήν τη συνεδρία για να θίξετε τυχόν ενδοιασμούς ότι «μάλλον δεν άξιζε» να κάνετε τη δράση ή ότι «δεν πήγε καλά». Υπενθυμίστε τους ότι οι εκστρατείες συνήθως αποτελούνται από πολλές δράσεις και δραστηριότητες που, όταν τις δούμε από κοινού όλες μαζί, μπορούν να βοηθήσουν να αλλάξουν συμπεριφορές και στάσεις.
- Χρησιμοποιήστε τα σχόλιά τους σαν μάθημα για το πώς θα πρέπει να σχεδιαστούν τυχόν μελλοντικές δράσεις.
- Ξεκινήστε τη συνεδρία ζητώντας από τους συμμετέχοντες να περιγράψουν τα συναισθήματά τους μετά την ημέρα της δράσης. Αυτό μπορεί να γίνει με ένα σύντομο σχόλιο από κάθε μέλος της ομάδας.
- Μοιράστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων και δώστε τους τις παρακάτω ερωτήσεις για να τις συζητήσουν στα πλαίσια της μικρής τους ομάδας.
 - Τι αισθάνεστε ότι πήγε καλά;
 - Υπήρξε κάτι που να ήταν πιο δύσκολο από ό,τι είχατε φανταστεί ή κάτι που δεν περιμένατε;
 - Ποια νομίζετε ότι ήταν τα κύρια επιτεύγματα αυτής της δράσης; Ταιριάζουν με τους στόχους που είχατε θέσει στην αρχή;
 - Πιστεύετε ότι υπάρχουν μαθήματα που μπορούμε να αντλήσουμε για την επόμενη φορά;
- Ξανασυγκεντρώστε όλες τις μικρές ομάδες και συζητήστε τις διάφορες απαντήσεις στις ερωτήσεις. Ολοκληρώστε τη συνεδρία με κάποιες γενικές εντυπώσεις γύρω από ολόκληρη τη διαδικασία:
 - Αισθάνεστε ικανοποιημένοι από τη δουλειά σας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της δράσης;
 - Ποια θα λέγατε ότι ήταν τα «σπουδαιότερα μαθήματα» που θα αντλούσατε εάν έπρεπε να διοργανώσετε μια άλλη ενέργεια (για οποιοδήποτε θέμα);
 - Ποια ήταν τα πιο σημαντικά αποτελέσματα για εσάς προσωπικά; Αισθάνεστε ότι οι απόψεις σας ή η στάση ζωής σας έχει αλλάξει με κάποιον τρόπο;
 - Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε όλα όσα κάνετε με κάτι νέο; Θα θέλατε να προσπαθήσετε το εξής;

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ (ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ) ΔΡΑΣΗ

Ενθαρρύνετε την ομάδα να συνεχίσει να κάνει κάτι για τα προβλήματα που εντόπισε! Θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν άλλα προβλήματα από τον κατάλογο που δημιούργησαν στην αρχή του Μέρους 2 ή να δοκιμάσουν άλλες προσεγγίσεις στο πρόβλημα που επέλεξαν.

Η προετοιμασία που έκαναν στη φάση του σχεδιασμού αυτής της δραστηριότητας θα είναι πολύ χρήσιμη κατά την προετοιμασία άλλων δράσεων και ίσως αποτελέσει κίνητρο για τα μέλη της ομάδας να κάνουν περισσότερα για την εκστρατεία.

Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες θα στείλουν περιγραφή της δράσης τους στο No Hate Speech Movement. Θα μπορούσαν επίσης να επιδιώξουν να συνεργαστούν με άλλες ομάδες (που μπορεί να είναι και σε άλλες χώρες) και να σχεδιάσουν μια συνέχεια της ενέργειας που ήδη ολοκλήρωσαν.

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΕΝΑ ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ ΤΩΝ Χ

- 1890 Οργάνωση συνεδρίου στη Γερμανία για τα «Χ αποβράσματα». Ο στρατός λαμβάνει άδεια να ρυθμίζει τις μετακινήσεις των Χ.
- 1909 Διεξάγεται συνέδριο χάραξης πολιτικής για «Το Ζήτημα των Χ». Προτείνεται η σήμανση όλων των Χ για την εύκολη ταυτοποίησή τους.
- 1920 2 Ακαδημαϊκοί εισάγουν την έννοια «ζώα ανάξια ζωής», προτείνοντας τη στείρωση και εξάλειψη των Χ ως λαού.
- 1922 (Και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '20): Όλοι οι Χ στη γερμανική επικράτεια φωτογραφίζονται και τους παίρνουν δακτυλικά αποτυπώματα.
- 1926 Ψηφίζεται νόμος για τον περιορισμό της «επιδημίας των Χ». (Τα μέτρα του αποτελούν άμεση παραβίαση των διατάξεων του Συντάγματος.)
- 1927 Στη Βαυαρία δημιουργούνται ειδικά στρατόπεδα για τη φυλάκιση των Χ. Οκτώ χιλιάδες Χ οδηγούνται στα στρατόπεδα αυτά.
- 1928 Όλοι οι Χ τίθενται υπό μόνιμη αστυνομική επιτήρηση. Καθηγητής δημοσιεύει έγγραφο που προτείνει ότι «οι Χ ήταν που έφεραν ξένο αίμα στην Ευρώπη». Χτίζονται και άλλα στρατόπεδα για εγκλεισμό των Χ.
- 1934 Χ οδηγούνται για στείρωση με ένεση και ευνοχισμό και στέλνονται σε στρατόπεδα στο Νταχάου, στο Ντιζελστράσε, στο Ζαξενχάουζεν και αλλού. Δύο νόμοι που ψηφίζονται τη χρονιά αυτή απαγορεύουν στους Γερμανούς να παντρεύονται «Εβραίους, Χ και Νέγρους».

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- 1938 Από τις 12 έως τις 18 Ιουνίου, διεξάγονται συλλήψεις, ξυλοδαρμοί και φυλακίσεις εκατοντάδων Χ σε όλη τη Γερμανία και την Αυστρία. Οι Χ αποτελούν τον πρώτο πληθυσμό-στόχο που του απαγορεύεται η πρόσβαση στα σχολεία.
- 1939 Το Γραφείο Φυλετικής Υγιεινής εκδίδει δήλωση κατά την οποία «Όλοι οι Χ πρέπει να θεωρούνται κληρονομικά άρρωστοι. Η μόνη λύση είναι η εξόντωση. (Επομένως, ο στόχος θα πρέπει να είναι η άνευ δισταγμού εξολόθρευση του ελαττωματικού αυτού στοιχείου του πληθυσμού)».
- 1940 Η πρώτη μαζική πράξη γενοκτονίας του Ολοκαυτώματος: 250 παιδιά Χ χρησιμοποιούνται ως πειραματόζωα για τη δοκιμή του αερίου κυανίου, στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μπούχενβαλντ. Την ίδια χρονιά, απαγορεύεται στους Χ η άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος.
- 1941 Τον Ιούλιο μπαίνει σε εφαρμογή η Τελική Λύση των Ναζί να «σκοτωθούν όλοι οι Εβραίοι, οι Χ και οι νοητικά άρρωστοι». Αρχίζει το Ολοκαύτωμα. Οκτακόσιοι Χ δολοφονούνται σε μία οργανωμένη δράση στις 24 Δεκεμβρίου στην Κριμαία.
- 1944 1 Αυγούστου: 4.000 Χ θανατώνονται με αέριο και αποτεφρώνονται στο Άουσβιτς-Μπίρκεναου σε μία, μαζική ενέργεια.
- 1945 Μέχρι το τέλος του πολέμου, 70% με 80% του πληθυσμού των Χ έχει εξοντωθεί από τους Ναζί. Κανένας Χ δεν καλείται να μιλήσει στις Δίκες της Νυρεμβέργης, κανείς δεν μιλάει για λογαριασμό τους. Καμία αποζημίωση για εγκλήματα πολέμου δεν έχει δοθεί στους Χ ως λαό.
- 1950 Η γερμανική κυβέρνηση κάνει την πρώτη δήλωση (από πολλές παρόμοιες που θα ακολουθήσουν τα επόμενα χρόνια) ότι δεν χρωστάει τίποτα στον λαό των Χ ως αποζημίωση εγκλημάτων πολέμου.
- 1992 Η Γερμανία «πουλάει» πίσω στη Ρουμανία Χ αιτούντες άσυλο για 21 εκ. δολάρια και αρχίζει να τους στέλνει μαζικά την 1η Νοεμβρίου - με χειροπέδες. Κάποιοι Χ αυτοκτονούν αντί να επιστρέψουν εκεί. Ο γερμανικός τύπος παρακαλεί τους δυτικούς δημοσιογράφους να μην χρησιμοποιήσουν τον όρο «απέλαση» επειδή δημιουργεί «αμήχανους ιστορικούς συσχετισμούς».

Προσαρμογή από το Σύντομο Ιστορικό του Ολοκαυτώματος των Ρομά, του Ian Hancock.

Δράση που αναπτύχθηκε από την οργάνωση Dosta!, στο Compass – ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για νέους/νέες, Συμβούλιο της Ευρώπης, 2012.

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ

ΜΕ ΠΟΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ;

- Ότι ο κόσμος δεν γνωρίζει για το ολοκαύτωμα των Ρομά
- **Στερεότυπα για τον λαό των Ρομά**
- Ότι το ολοκαύτωμα των Ρομά δεν έχει αναγνωριστεί επισήμως
- **Ότι το εκπαιδευτικό σύστημα παραβλέπει τα θύματα Ρομά του Ολοκαυτώματος**
- Ότι ελάχιστοι έχουν λάβει κάποια αποζημίωση
- Ότι αισθάνονται αποξενωμένοι και περιθωριοποιημένοι

ΠΟΙΟ είναι το κοινό-στόχος σας;

- Οι κάτοικοι της κοινότητάς μας
- **Οι νέοι άνθρωποι**
- Οι πολιτικοί σε εθνικό επίπεδο
- **Οι εκπαιδευτικοί στα τοπικά σχολεία**
- Οι επιζήσαντες του Ολοκαυτώματος
- Οι Ρομά (οι νέοι άνθρωποι)

ΠΟΙΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΕΛΠΙΖΕΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ;

- Αναγνώριση του ολοκαυτώματος των Ρομά
- **Περισσότερη κατανόηση και ανεκτικότητα**
- Ένα μνημείο για τα θύματα Ρομά του Ολοκαυτώματος
- **Μια εκδήλωση οργανωμένη από το σχολείο για το ολοκαύτωμα των Ρομά**
- Τουλάχιστον μία επιτυχή αίτηση αποζημίωσης
- Να δημιουργηθούν δεσμοί με τους νέους ανθρώπους της κοινότητας των Ρομά

ΠΩΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΟΤΙ ΘΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Η ΑΛΛΑΓΗ;

- Θα παρουσιάσουμε στοιχεία
- **Θα ακούσουμε την πλευρά των Ρομά**
- Πίεση και δημοσιότητα σε όλη τη χώρα
- **Αιτήσεις από νέους ανθρώπους προς τα σχολεία τους**
- Επίσημες αιτήσεις αποζημίωσης
- Καλύτερη κατανόηση των εθίμων και των ενδιαφερόντων και από τις δύο πλευρές

ΠΟΙΑ ΜΕΣΑ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ για να επηρεάσετε το κοινό σας;

- Θα γράψουμε ένα άρθρο και θα διοργανώσουμε μια δημόσια εκδήλωση
- **Ζωντανή βιβλιοθήκη με μέλη της κοινότητας των Ρομά**
- Επαφές με τα εθνικά μέσα ενημέρωσης, αίτηση με τουλάχιστον 1.000 ονόματα
- **Θα παράσχουμε πληροφορίες στους νέους ανθρώπους της κοινότητας**
- Θα ενημερώσουμε την κοινότητα για όσα δικαιούνται, θα βοηθήσουμε στις αιτήσεις
- Μια μικτή πολιτισμική εκδήλωση